

КВАРТ

ГОНСАЛО М. ТАВАРЕШ

Книгата е објавена со финансиска поддршка од:

БИБЛИОТЕКА – АКВАМАРИН

Главен уредник
Филип Димевски

Јазична редакција
Андреј Јованчевски

Наслов на оригиналот:
Gonçalo M. Tavares
O bairro

Copyright © Gonçalo M. Tavares 2002 (for O Senhor Valery); Gonçalo M. Tavares 2003 (for O Senhor Henri); Gonçalo M. Tavares 2004 (for O Senhor Brecht); Gonçalo M. Tavares 2004 (for O Senhor Juarroz); Gonçalo M. Tavares 2005 (for O Senhor Calvino); Gonçalo M. Tavares 2005 (for O Senhor Kraus); Gonçalo M. Tavares 2006 (for O Senhor Walser); Gonçalo M. Tavares 2008 (for O Senhor Breton e a entrevista); Gonçalo M. Tavares 2009 (for O Senhor Swedenborg e as investigações geométricas); Gonçalo M. Tavares 2010 (for O Senhor Eliot e as conferências)

Компјутерска обработка
Бегемот

Ликовно уредување
Наталија Лукомска

© Сите права на изданието ги има БЕГЕМОТ ДООЕЛ – Скопје. Забрането е копирање, умножување и објавување на делови или на целото издание во печатени или електронски медиуми без писмено одобрение од издавачот.

КВАРТ

ГОНСАЛО М. ТАВАРЕШ

(ИЛУСТРАЦИИ: РАКЕЛ КАЈАНО)

превод од португалски јазик
Наташа Сарџоска

Скопје, 2020

СОДРЖИНА

Господинот Валери и логиката	7
Господинот Анри и енциклопедијата	63
Господинот Брехт и успехот	119
Господинот Хуарос и размислувањето	175
Господинот Калвино и прошетката	211
Господинот Краус и политиката	257
Господинот Валзер и шумата	357
Господинот Бретон и интервјуто	389
Господинот Сведенборг и геометриските истражувања	429
Господинот Елиот и предавањата	523

ГОСПОДИНОТ ВАЛЕРИ
И ЛОГИКАТА

ПРИЈАТЕЛИ

Господин Валери беше малечок човек, но многу скокаше.

И објаснуваше:

– Ист сум како и сите други високи луѓе само што за пократко време.

Но тоа за него претставуваше проблем.

Подоцна, господин Валери почна да мисли дека, доколку високите луѓе скокаат, тој никогаш не би ги стигнал во висина. И таа мисла малку го обесхрабри. Повеќе поради уморот отколку поради оваа причина, господин Валери еден ден престана да скока. Дефинитивно.

По неколку дена, излезе на улица со столче.

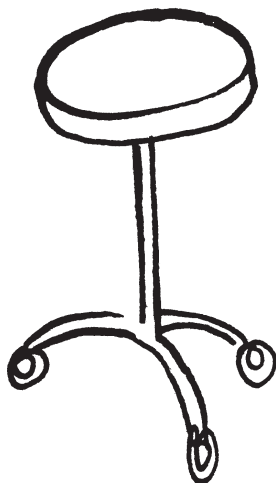
Застана врз него и остана простум да стои и да гледа.

– Вака сум ист како сите високи луѓе на подолго време. Само што сум неподвижен.

Но, некако, не беше убеден во тоа.

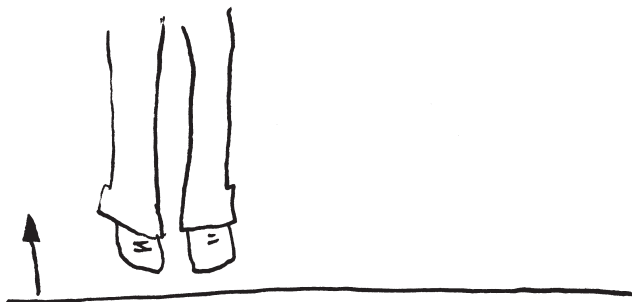
– Како високите луѓе да стојат на столчиња, но дури и покрај тоа да успеваат да се движат – пропелтечи господинот Валери, полн со завист, додека се враќаше дома, со столчето под рака.

Господинот Валери тогаш зеде да прави разни пресметки и цртежи. Првин помисли на столче на тркала и го нацрта

Потем, помисли да си го замрзне скокот. Како да е можно да се запре силата на гравитацијата, барем за час (не бараше повеќе), додека скита низ градот.

И господин Валери го нацрта својот сон, кој често му се повторуваше

Но ниту една од овие идеи не беше удобна или можна, па затоа господин Валери одлучи да биде висок во главата.

Сега, кога се среќаваше со луѓето, на улиците, умствено се сосредоточуваше и гледаше во нив како да ги гледаше од точка дваесет сантиметри повисоко. Сосредоточувајќи се, господин Валери успеваше дури и да им го види темето на луѓето што беа значително повисоки од него.

Господин Валери никогаш веќе не ни помисли на можноста со столчето или со скоковите, зашто сега, од извесна дистанца, тоа му беше смешно. Но, концентрирајќи се на таа глетка, како одгоре, имаше тешкотии да се сети на лицата на луѓето со кои се среќаваше.

Во суштина, поради висината, господин Валери загуби многу пријатели.

ДОМАШНО МИЛЕНИЧЕ

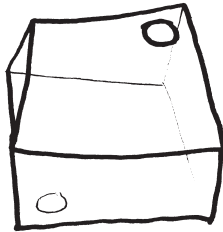
Господин Валери имаше домашно милениче, но никогаш никој не го беше видел.

Господин Валери го оставаше миленичето затворено во една кутија и никогаш не го пушташе надвор. Му фрлаше храна преку дупка на врвот од кутијата, а му го чистеше изметот преку дупка на дното на кутијата.

Господин Валери објаснуваше:

– Подобро е да се избегнуваат премногу емотивни приврзувања со домашните миленичиња, тие често умираат, и потоа му е многу тешко на човек.

И господинот Валери нацрта кутија со две дупки: една на врвот од кутијата, а друга на дното.

И велеше:

– Кој може да се приврзе за една кутија?

Господинот Валери, нималку не беспокоејќи се, си беше и натаму задоволен со миленичето што си го беше избрал.

ШАПКА

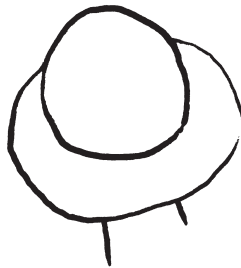
Господин Валери беше расеан. Не ги мешаше жените и шапките, како што им се случуваше на некои луѓе, туку си ја мешаше шапката со својата коса.

Господин Валери си мислеше дека секогаш носи шапка, но не беше така.

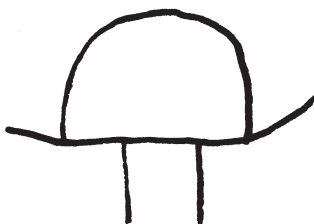
Мислејќи дека станува збор за шапката, господин Валери, кога ќе поминеше покрај некоја госпоѓа, имаше навика лесно да си ја крене косата, кај челото, во знак на почит. Госпоѓите многу му се смееја во себе на расеаноста, но ја ценеа неговата љубезност.

Од страв да не биде исмеан, господин Валери почна да внимава на себе и пред да излезе од дома, си ја натнуваше шапката на главата за да биде сигурен дека ја носи.

Господин Валери дури и си ги нацрта шапката и главата одзади

и исто така и однапред

Господин Валери толку слино си ја натнуваше шапката на главата, што си имаше мака да ја симне.

Кога некоја госпоѓа ќе поминеше покрај господин Валери на улицата, тој со двете раце се обидуваше да ја крене шапката, но не успеваше.

Госпоѓите си врвеа по својот пат и со бегол поглед ќе погледнеа како господин Валери како се поти, со лицето црвено од нетрпение, и со рацете од двете страни како ја влече шапката угоре, како кога тешко се одвртува капаче од шише. И бидејќи не можеа да го дочекаат крајот на тој подвиг на господинот Валери, кој честопати траеше и неколку минути, госпоѓите се оддалечуваа уште пред да се расплете ситуацијата.

Поради тоа, господин Валери напати излегуваше непристоен, што беше неправедно.

ДВЕТЕ СТРАНИ

Господинот ВАЛЕРИ БЕШЕ ПЕРФЕКЦИОНИСТ.

Нештата што беа од неговата лева страна ги допираше само со левата рака, а оние оддесно со десната.

И велеше:

– Светот има две страни: десна и лева, исто како и телото; грешката настанува кога некој ја допира десната страна од светот со левата страна на телото, или обратно.

Следејќи ја ревносно оваа теорија, господинот Валери објаснуваше:

– Си ја поделив куќата на два дела, со една црта.

И нацрта

– Одредив десна и лева страна.

– Така, за предметите од десната страна ја користам десната рака, и обратно.

Тогаш, околу сомнежот што еден пријател му го искажа, Валери објасни:

– Многу тешките предмети ги сместувам точно со нивниот центар на линијата.

И нацрта

– На тој начин – објаснуваше господин Валери – можам да ги носам користејќи ја левата и десната рака, сè додека внимателно ги пренесувам така што средиштето им е точно над разделната точка.

– За лесните предмети – и натаму објаснуваше господин Валери – немам многу грижи: им ја менувам позицијата само со една рака. Со вистинската рака, се разбира.

– Но, како да се придржувате до оваа строгост во сите ситуации? – го праша истиот негов пријател: – Кога сте завртен со грб, на пример, како ќе знаете која страна од куќата е десната, а која левата?

Господин Валери беше речиси навреден од тоа прашање, затоа што не сакаше да биде доведуван во прашање, па грубо одговори:

– Јас никогаш не им вртам грб на нештата.

(Така велеше господин Валери, но во суштина, за никогаш да не се измами, ја бојадиса целата десна страна од куќата, сосе предметите во неа, во црвено, а целата лева страна во сино. Така, можеше подобро да се разбере вистинската причина зошто господинот Валери си ја беше бојадисал десната рака во црвено, а левата рака во сино.. Тоа не беше естетски чин, како што велеше тој. Беше многу повеќе од тоа).